

Lokaal meten van de Global Goals

Global Goals Gemeenten Meet up

Programma

- Opening en introductie
- Beschikbaar datasets en meet initiatieven
- Lokaal meten door Gemeente Utrecht – door Marcel Harms
- Lokaal meten door Alice Balbo, Deutscher Städtetag
- Lokaal meten door Hanne Albers, VVSG
- Traject VNG en Global Goals indicatoren
- Wrap-up

Opening en introductie

- Global Goals in 2015 unaniem door VN-leden omarmd;
- Vraag en behoefte naar voortgangsmeting groeit logischerwijs

Onder andere om:

1. Beleidskeuzes te prioriteren
2. Beleidseffectiviteit te meten
3. Voortgang op implementatie
4. Integraliteit van beleid in cijfers uit te drukken
5. Bruikbaar bij communicatie naar samenleving

Beschikbaar datasets en meet initiatieven

- Er is een veelvoud aan indicatorsets en meet instrumenten ontwikkeld en gepubliceerd

 - Academische wereld
 - Inter-governmentale organisaties
 - Onderzoeksinstituten
 - Overheden
 - Private sector
 - .. Maar bruikbaar voor Nederlandse gemeenten?
- .. maar ook bruikbaar en relevant voor Nederlandse gemeenten?

Ontwikkeling van een eigen standaard

Doel: komen tot een relevante en bruikbare standaard aan indicatoren voor Nederlandse gemeenten om het presteren op de Global Goals inzichtelijk te krijgen

Uitgangspunten:

- in eerste plaats relevant en bruikbaar voor NL gemeenten;
- een standaard biedt de mogelijkheid tot uitwisseling en vergelijken;
- aggregatie tot landelijk, en eventueel Europees en mondiaal niveau mogelijk

Lokaal meten door de Gemeente Utrecht

door Marcel Herms

De aanpak van Utrecht

samen met burgers, bedrijven en organisaties een concrete bijdrage leveren aan de Global Goals door:

1. Ondersteuning van een lokale campagne samen met lokale stakeholders;
2. Een coalitie vormen met Utrechtse bedrijven en kennisinstellingen om een internationale uitdaging aan te gaan

Localizing = Translating the SDGs from the Global to the Local

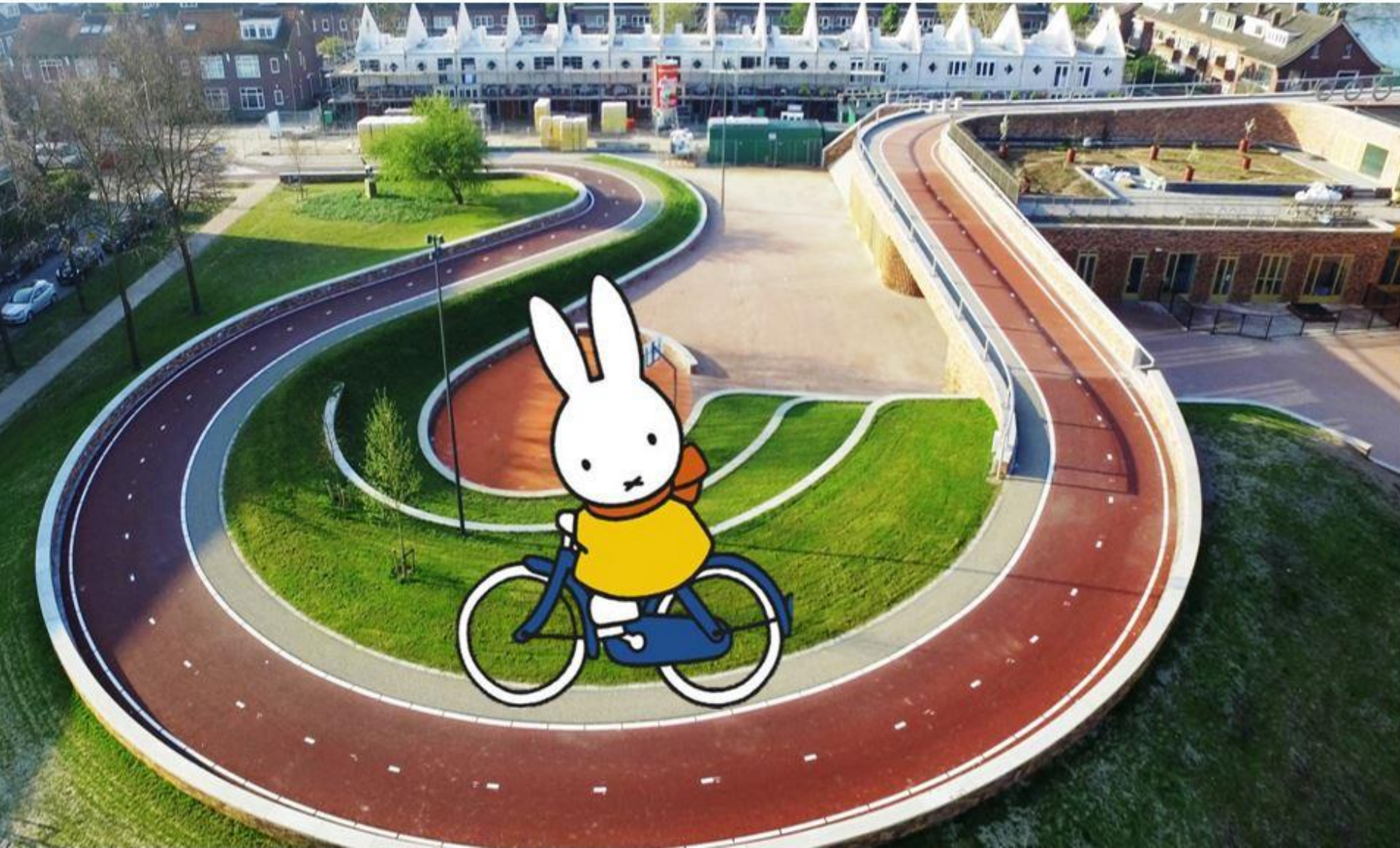
Utrecht

Global

Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen De lokale invulling van de SDGs

2017 – 2019 Three Year Plan

Manifest

Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen Dashboard Gemeente Utrecht

Dashboard van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen in perspectief van de Global Goals

Dit dashboard geeft inzicht in hoe de gemeente Utrecht werkt aan de gemeentelijke lange termijn strategische doelstellingen bij "Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen". Hiermee leveren we in Utrecht ook internationaal onze bijdrage aan de Sustainable Development Goal's (SDG's).

- Met Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen geven we richting aan onze ambities voor de stad. We werken aan:
 - * Basiskwaliteit: zorgen dat onze inwoners een voldoende kwaliteit van bestaan kennen. Dat betekent: goed onderwijs, een plek om te wonen, kansen op werk, zinvolle dagbesteding, voldoende toegang tot/ invloed op besluitvorming.
 - en
 - * Vertrouwen – verbinding - erkenning: gezien worden, er toe doen als mens, je onderdeel voelen van een groep, vertrouwen in jezelf, in elkaar en in de instituties.
- Met de 10 gemeentelijke doelstellingen voor Gezond stedelijk Leven voor Iedereen, die vertaald worden in werkzaamheden / projecten / programma's van de gemeente, leveren we een bijdrage aan de internationale Global Goals. De Global Goals vormen een herkenbare en internationaal gedeelde taal die lokale initiatieven in internationaal perspectief zet.
- Bedrijven, overheden, kennisinstellingen en particuliere initiatieven kennen en spreken deze taal.
- De Global Goals bieden een helder kader is met meetbare doelstellingen en indicatoren.
- Ze verbinden sociale, economische en duurzame initiatieven en de verschillende strategische doelstellingen voor Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen.

Hoe gebruik je het dashboard:

Er liggen 10 lange termijn doelstellingen ten grondslag aan Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. In samenwerking met de afdeling Onderzoek hebben we deze doelstellingen aan Global Goals gekoppeld en de opgaven en beleidsplannen van de gemeente Utrecht en daar indicatoren aan verbonden uit de Global Goals. Zo laten we zien wat we als gemeente zelf doen om de doelen te bereiken. Bovendien stimuleren we anderen door het goede voorbeeld te geven. We benutten de taal van de Global Goals ook om het verhaal over Utrecht internationaal te kunnen vertellen. Dit inzicht helpt als inspirerend verhaal om met lokale, landelijke en internationale stakeholders in gesprek te gaan en samen te werken de realisering van de doelstellingen. Het dashboard is niet bedoeld om steden met elkaar te vergelijken. Dat heeft ook geen zin omdat de context, uitdagingen enz. van steden verschillen. Inzicht in de cijfers is vooral bedoeld voor bewustwording en als input voor analyse en om van elkaar te leren. Het dashboard is ontwikkeld met de afdeling Onderzoek van de gemeente Utrecht en maakt gebruik van beschikbare openbare informatie. Dit dashboard is een conceptversie en bedoeld om te inventariseren hoe Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen samenhangt met de Global Goals.

Global Goals:

Strategisch doel: duurzame energie voor iedereen

- * Zo snel mogelijk Klimaatneutraal door;
 - 20% van de daken heeft zonnepanelen in 2025
 - minimaal 40.000 gebouwen zijn in 2030 aardgasvrij
 - in 2030 is de stadswarmte verduurzaamd
 - in 2040 is het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd
 - in 2020 is de energie inkoop volledig duurzaam het eigen energieverbruik groen
- * zero emission vervoer in 2030 in de binnenstad

Beleid:

- Energiebeleid: <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematischbeleid/energie/>
- Verkeer en mobiliteit: <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematischbeleid/verkeer-en-mobiliteit>

Activiteiten:

- Zon op dak aanpak <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/wonen-en-energie/zonne-energie/>
- Overvecht Noord aardgas vrij en Gasvrij thuis; voorlichting voor bewoners over gasvrij maken van de woning: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/bewoners/utrecht-aardgasvrij/wat-betekent-dit-voor-uf>
- Voor bedrijven helpt de gemeente bij verschillende stappen: <https://www.utrecht.nl/ondernemen/duurzaam-ondernemen/>
- De gemeente heeft samen met bewoners een plan gemaakt voor de overgang naar duurzame energie; <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/uitvoering-energiebeleid-en-resultaten/energieplan/>
- Voor duurzame energie opwekken werkt de gemeente aan een besluit over het energielandschap Rijnburg, onderzoekt ze de mogelijkheden voor aquathermie en aardwarmte en werkt ze met 15 regio gemeenten aan een regionale energiestrategie. <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/duurzame-energie-opwekken/>
- Bewoners kunnen terecht op het energieloket Jouwhuislimmer <https://www.jouwhuislimmer.nl/> voor meer informatie over energie besparen, over hoe de gemeente kan ondersteunen, bijvoorbeeld via een energiebox voor huiseigenaren met een lager inkomen, informatieavonden over energie besparen, energie adviezen en duurzaamheidsleningen.

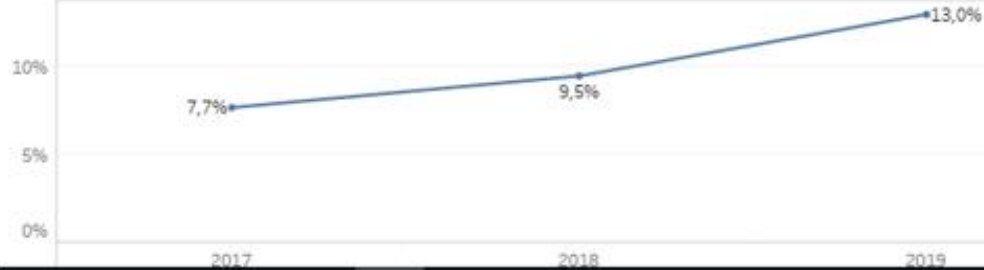
% hernieuwbare energie

totaal energieverbruik (in TeraJoule)

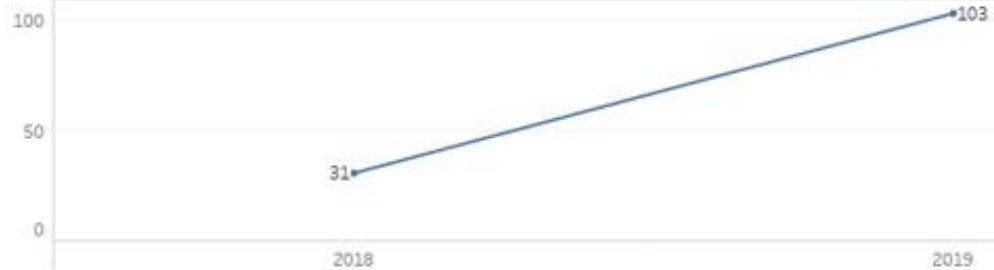
% daken dat zonnepanelen heeft

CO2 emissie kg/inwoner

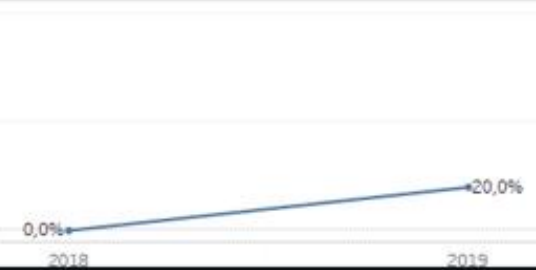
aantal bestaande woningen dat van het aardgas af is

% duurzame elektrische energie inkoop van gemeente Utrecht

% duurzame stadsverwarming

7 DUURZAME ENERGIE

Global Goal 7 - betaalbare en duurzame energie
Richt zich op het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie en het verhogen van energie-efficiëntie.

Wat doet Utrecht?

Strategische doelstellingen:

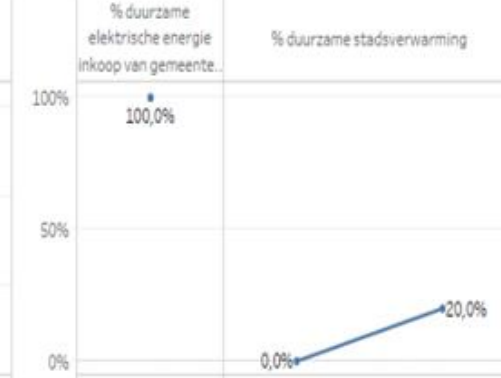
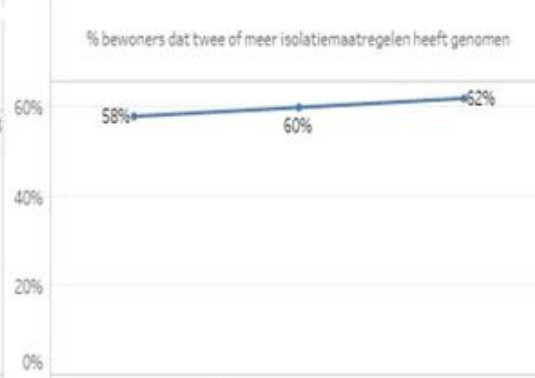
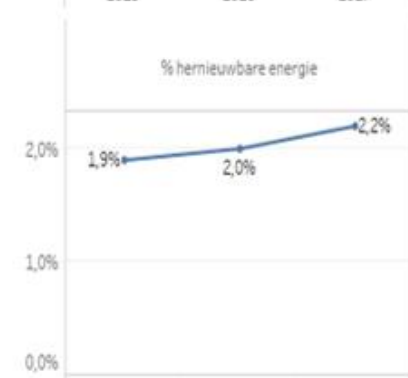
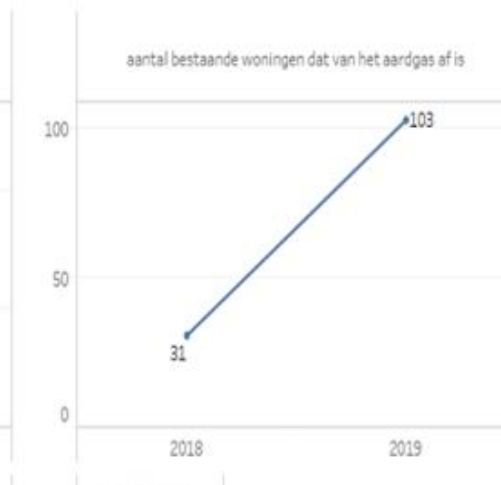
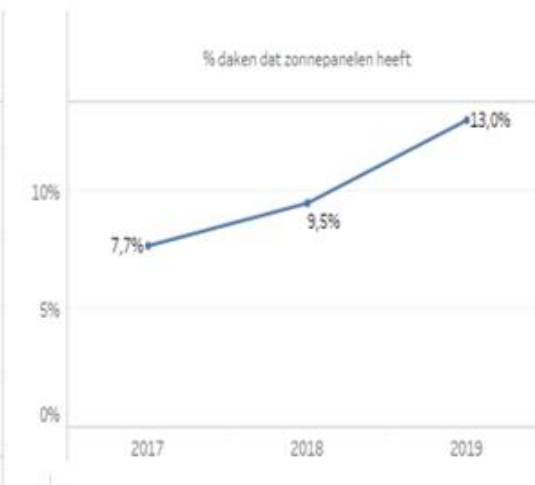
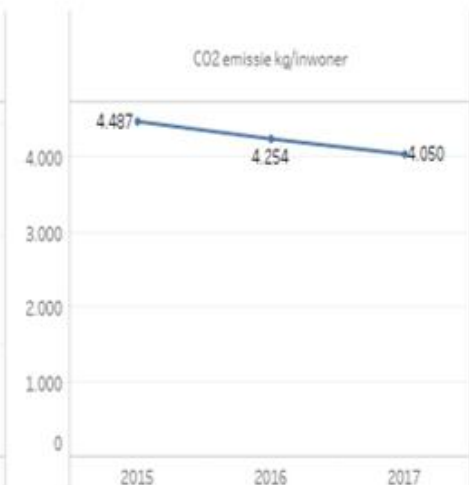
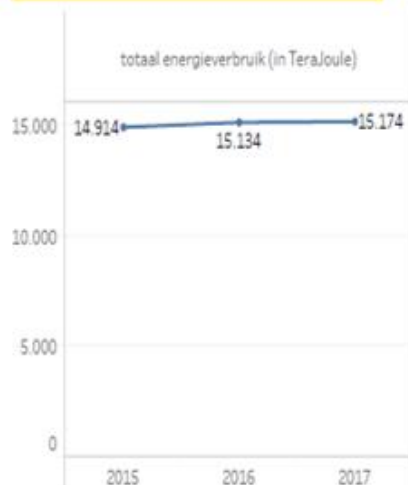
- * Duurzame energie voor iedereen
- * Duurzame mobiliteit voor iedereen
- * 20% van de daken heeft zonnepanelen in 2025
- * Utrecht wil dat in 2030 minimaal 40.000 woningen of andere gebouwen aardgasvrij zijn.

Beleid:

- Energiebeleid: <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/energie/>
- Verkeer en mobiliteit: <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/verkeer-en-mobiliteit/>

Activiteiten:

- Gasvrij Thuis; voorlichting voor bewoners over gasvrij maken van de woning: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/bewoners/utrecht-aardgasvrij/wat-betekent-dit-voor-uw/>
- De gemeente heeft samen met bewoners een plan gemaakt voor de overgang naar duurzame energie: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/uitvoering-energiebeleid-en-resultaten/energieplan/>
- De gemeente werkt aan de Regionale Energie Strategie met de regio: <https://www.utrecht.nl/nieuws/artikel/regio-utrecht-werkt-samen-aan-duurzame-energie/>
- Zonneenergie <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/bewoners/zonne-energie/>
- Besluit polder Rijnenburg opwekking duurzame energie: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/uitvoering-energiebeleid-en-resultaten/duurzame-energie-in-rijenburg-en-reijerscop/>
- De gemeente stimuleert elektrisch (deel)auto rijden en plaatst laadpalen: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/elektrisch-vervoer/>
- Het stadskantoor heeft energielabel A+ en op het gebouw ligt 691m² zonnepanelen. Het stadskantoor behaalde een BREEAM certificaat voor haar duurzaamheidsprestatie.
- De gemeente is eigenaar van zo'n 900 gebouwen in de stad. Daarvan wil de gemeente er 300 duurzamer maken.
- Utrecht stelt energiecoaches en energieboxen gratis beschikbaar voor Utrechtse huurders. Utrecht start met een proef: gratis energiecoaches en energieboxen voor huiseigenaren met een lager inkomen.
- De gemeente Utrecht biedt woningeigenaren en huurders de mogelijkheid om via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) een duurzaamheidslening af te sluiten.
- De Climate Neutral Foundation helpt met het Klimaatneutraal Programma winkeliers in Utrecht meer inzicht te krijgen in hun energieverbruik. Daarom krijgen de eerste 50 deelnemende winkels in Utrecht € 400 korting van de gemeente.
- Utrecht onderzoekt mogelijkheden aquathermie.
- In 2019 en de jaren daarna zal in Utrecht onderzoek worden gedaan naar aardwarmte, ook wel geothermie genoemd.

13 KLIMAATACTIE

Global Goal 13 – Klimaatactie

Gaat over het verhogen van de weerbaarheid en aanpassing aan klimaatrisico's, het verbeteren van menselijke en institutionele vaardigheden voor klimaatadaptatie en mitigatie, ook in ontwikkelingslanden.

Wat doet Utrecht?

DOEL: Utrecht wil CO2 neutraal zijn in 2030.

- Bevorderen klimaatadaptatie door bv verticale bossen, groene gevels en daken en voorkomen van versterking in de stad. Streven naar een klimaatbestendige openbare ruimte.
- Bij de woningbouwopgave houden we rekening met groen op daken en groen om te recreëren (groen houdt gelijke tred met groei van de stad).

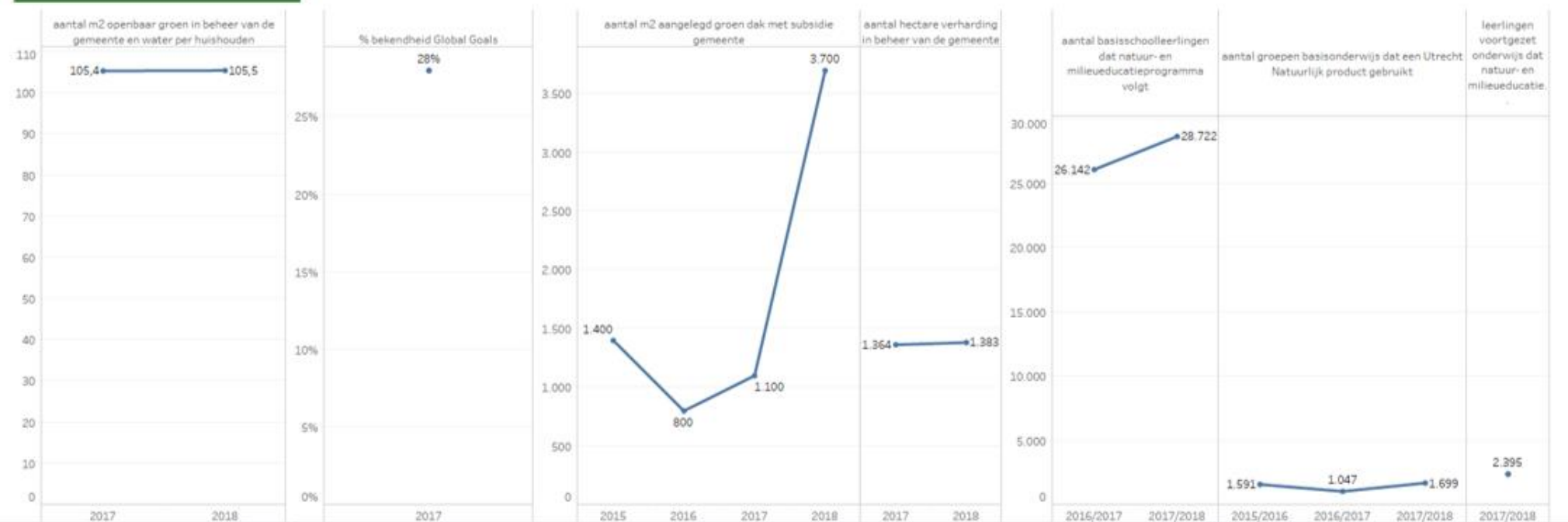
Beleids:

Utrecht houdt rekening met veranderingen in het klimaat. Meer neerslag, periodes van droogte en hitte vragen telkens om aanpassingen. Meer groen, ook op daken en gevels en meer plekken om water op te vangen moeten de nare gevolgen van wateroverlast, hitte en droogte voorkomen.

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/voorbereiden-op-klimaatverandering/>

Activiteiten:

- De gemeente is bezig met het aanpassen en inrichten van de openbare ruimte om beter voorbereid te zijn op extreem weer. Dat doen we door meer groen aan te leggen, het ter plekke opvangen en verwerken van regenwater zodat het niet onnodig in het riool stroomt en nieuwe woonwijken klimaatbestendig te ontwerpen en bouwen zoals de Merwedekanaalzone en het Beurskwartier.
- De gemeente Utrecht heeft in 2018 een regionale klimaatstresstest uitgevoerd samen met de provincie Utrecht, het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, de Veiligheidsregio Utrecht en 13 buurgemeenten.
- De gemeente heeft voor Utrecht 2 onderzoeken laten uitvoeren naar de gevolgen van extreme hitte en de gevolgen van extreme neerslag. Dit laatste onderzoek is eind 2017 gestart en loopt nog.
- De gemeente houdt de jaarlijkse CO2 uitstoot bij: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/co2-monitoring/>
- De gemeente onderzoekt met bewoners hoe ze CO2 kunnen besparen: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/nieuws/onderzoek-co2-besparen/>
- De gemeente ondersteunt een klimaatbos in Leon/Nicaragua met ruim 1.000.000 bomen.

Global Goals

9
DUURZAME
INDUSTRIË, INNOVATIE
EN INFRASTRUCTUUR

11
DUURZAME
STEDEN
EN GEMEINSCHAPPEN

Strategisch doel: duurzame mobiliteit voor iedereen

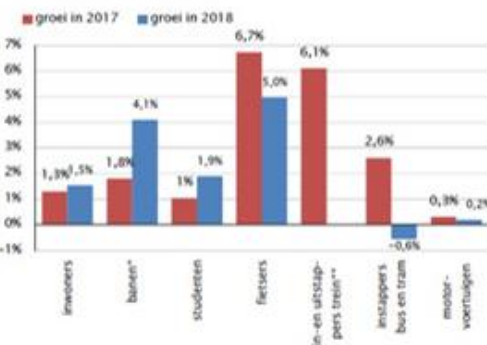
Voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving zijn stevige keuzes op het gebied van verkeer nodig

Wat willen we bereiken:

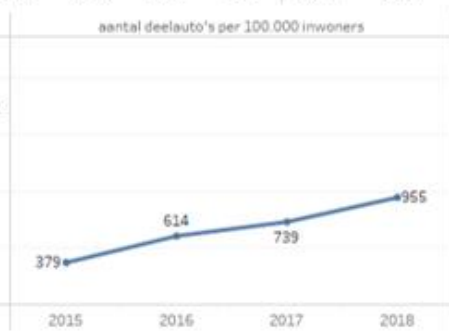
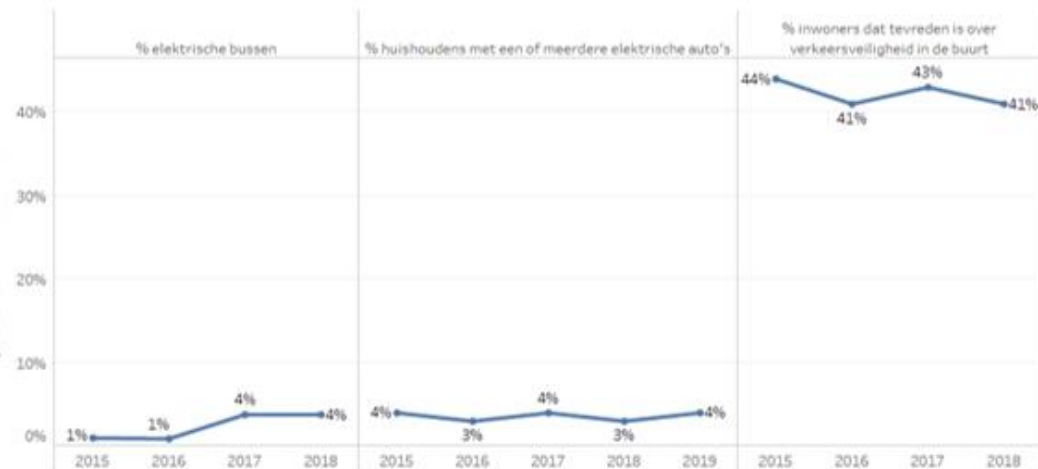
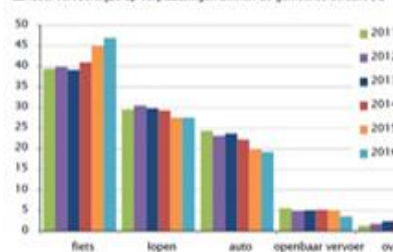
- Utrecht wil zo snel mogelijk CO2 neutraal zijn
- Utrecht geeft voorrang aan die manieren van verplaatsen die schoner zijn en zo min mogelijk ruimte innemen.
- Utrecht maakt Binnenstad, Leidsche Rijn Centrum en Utrecht Science Park autoluw
- Utrecht wil snel, frequent en comfortabel OV
- Utrecht geeft fietsen en lopen meer ruimte en vaker voorrang
- Utrecht laat doorgaand autoverkeer niet meer dwars door de stad en automobilisten stappen zoveel mogelijk over op fiets of OV bij een knooppunt.

Voorbeelden van activiteiten:

- Herinrichtingen van straten met meer ruimte voor fiets en voetganger (Kanaalstraat, Nachtegaal/Burg Reigerstraat, Voorstraat, Maliebaan, fietsingels etc)
- Aanleg stadsboulevards (groen, goed oversteeikbaar), zoals Westelijke Stadsboulevard, 't Goylaan, Socrateslaan.
- Verbetering NRU (doorgaand autoverkeer rijdt buitenom)
- Extra fietsenstallingen / Grootste fietsenstalling ter wereld (12.500 fietsen)
- Comfortabel OV-netwerk afronden: Uithoflijn (tram22), aanleg busbanen Trans- en Dichterswijk, Europalaan
- Beter bereikbare OV-haltes
- Steeds groter deel van bussen elektrisch en extra elektrische laadpalen voor auto en fiets
- Mobility as a Service (MaaS), o.a. pilot Leidsche Rijn, deelhub
- Verkeerseducatie op scholen, fietslessen

aandeel vervoerwijze op verplaatsingen binnen de gemeente Utrecht (0+)

Global Goal 11 - duurzame steden en gemeenschappen
 - verkeersveiligheid en openbaar vervoer
 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.

Wat doet Utrecht?

Strategische doelstellingen:

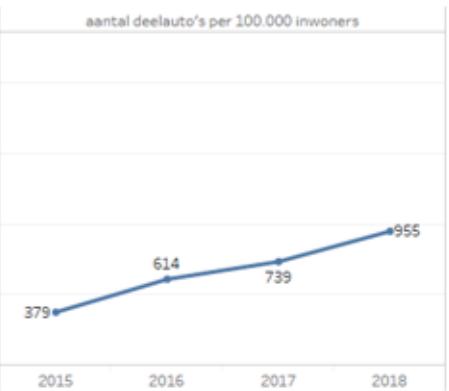
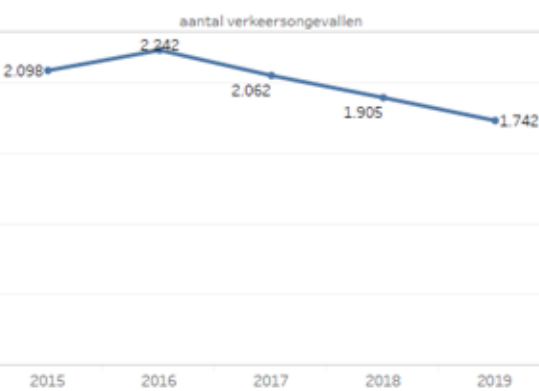
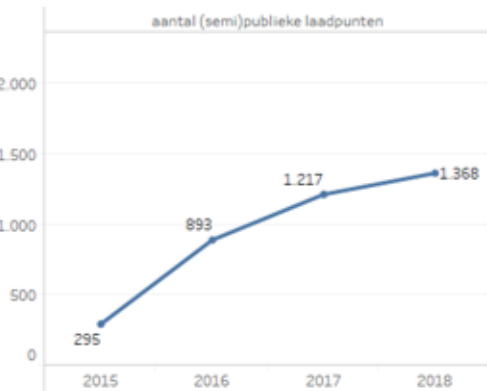
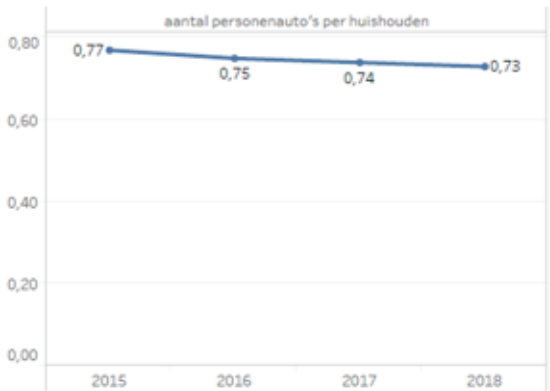
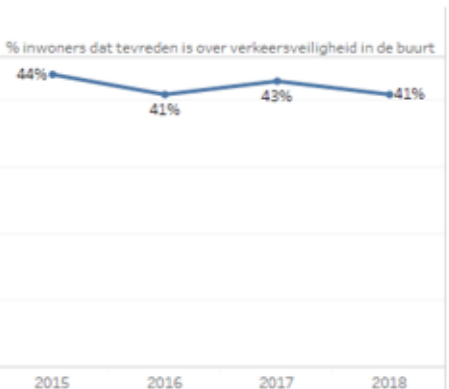
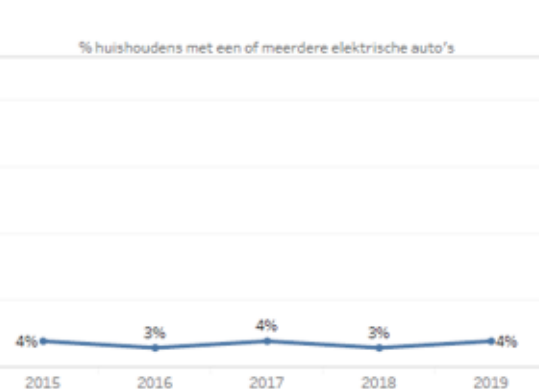
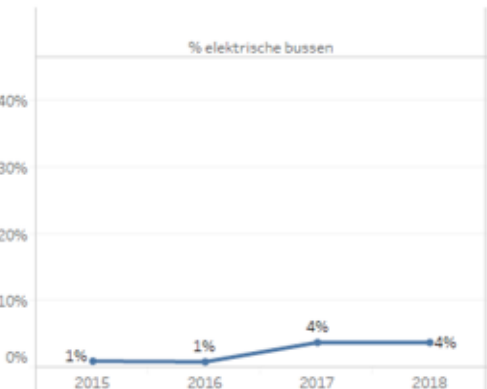
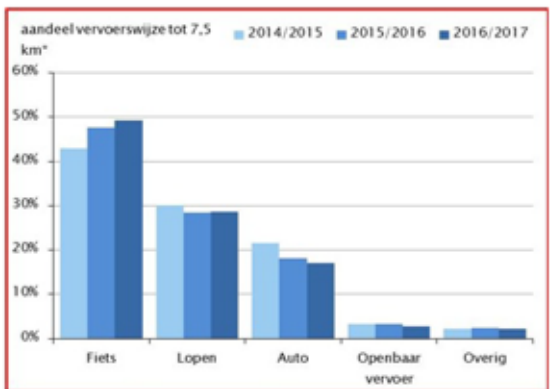
- Woningmarkt in balans
- Vergroenen en verdichten in balans

Opgaven:

- Prioriteit per gebied: Centrum (Binnenstad en Stationsgebied)
- Prioriteit per gebied: Merwedekanaalzone
- Samen trots op Overvecht, een aantrekkelijke wijk voor iedereen

Beleids:

Utrecht wil dat het openbaar vervoer een steeds aantrekkelijker alternatief wordt voor de auto. We werken aan een betere doorstroming van het openbaar vervoer, vooral op de drukke buslijnen. Zo wordt reizen met het openbaar vervoer sneller, betrouwbaarder en prettiger.
<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/openbaar-vervoer/>
 • Parkeerbeleid: <https://omgevingvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/parkeren/>
 • Utrecht is een echte fietsstad: elke dag rijden er ruim 125.000 fietsers via de binnenstad naar hun werk, school, universiteit, het station en de winkels. Voor deze en alle toekomstige fietsers gaan we fietsen nóg leuker en aantrekkelijker maken. Zo groeit Utrecht tot wereldfietsstad!
<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/fiets/>
 • De gemeente Utrecht heeft het landelijk luchtkwaliteitsplan uitgewerkt in 'Gezonde lucht voor Utrecht. Uitvoeringsprogramma 2013-2015'. Het NSL zelf blijft van kracht tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Daarnaast komt er binnenkort een aanvulling op het nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit.

Global Goals:

Strategisch doel: veerkracht en gelijke kansen

Iedereen in Utrecht doet ertoe en kan meedoen.

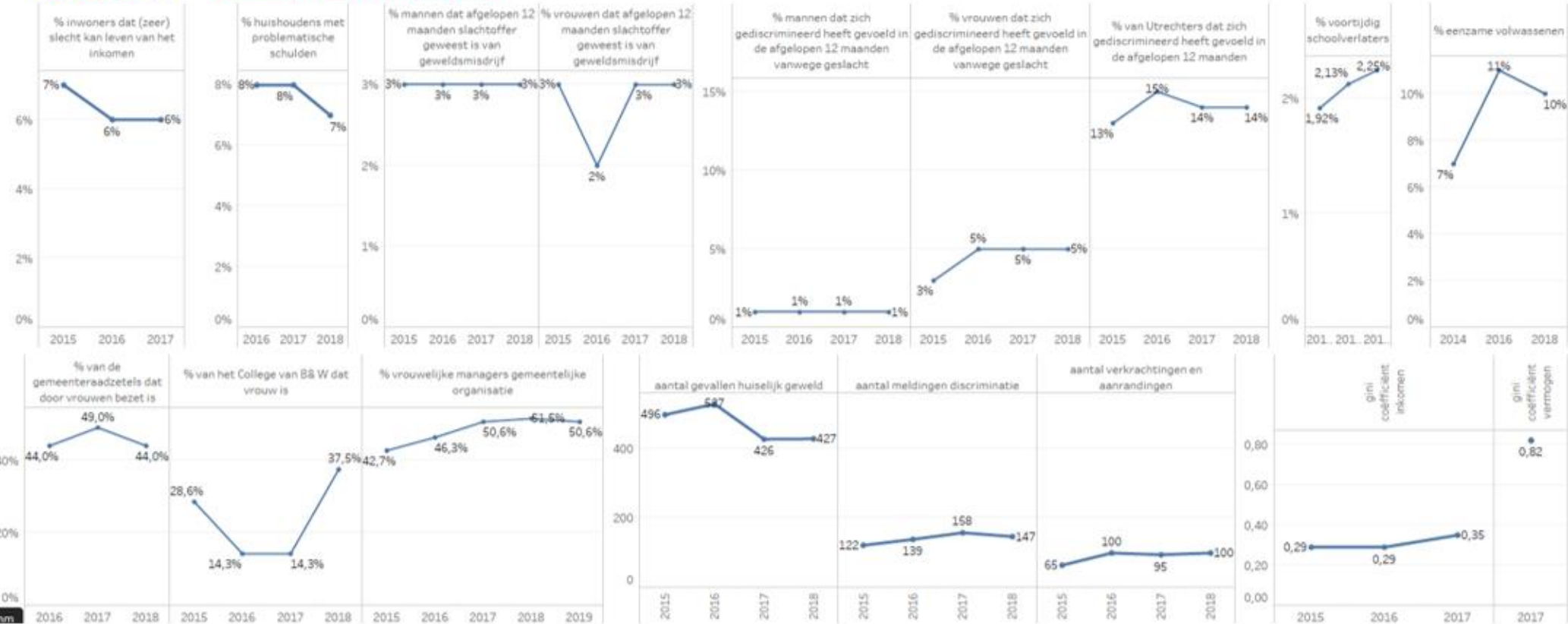
Dit doen we door:

1. Inzetten op bieden van bestaanszekerheid
2. Faciliteren van ontmoeting
3. Stimuleren dat iedereen de kans krijgt zich te ontwikkelen.

Activiteiten:

Voorbeelden van inzet:

1. Verstrekken van uitkeringen, vroegsignalering en hulp bij schulden, ondersteuning mensen naar werk, bieden medische zorg mensen in kwetsbare positie, ...
2. Aanpak eenzaamheid, maatjes projecten, sporten en spelen in openbare ruimte stimuleren, jongerenwerk, buurthuizen, gezondheidszorg bespreekbaar maken, ...
3. Kansrijke start, voor en vroegschoolse educatie, cultuurhuizen voor jongeren, vitaliteitsmakelaars, soepelere overgang PO naar VO, ...

Global Goals:

Strategisch doel: veerkracht en gelijke kansen

Iedereen in Utrecht doet ertoe en kan meedoen.

Dit doen we door:

1. Inzetten op bieden van bestaanszekerheid
2. Faciliteren van ontmoeting
3. Stimuleren dat iedereen de kans krijgt zich te ontwikkelen.

Activiteiten:

Voorbeelden van inzet:

1. Verstrekken van uitkeringen, vroegsignalering en hulp bij schulden, ondersteuning mensen naar werk, bieden medische zorg mensen in kwetsbare positie. ...
2. Aanpak eenzaamheid, maatjes projecten, sporten en spelen in openbare ruimte stimuleren, jongerenwerk, buurtthuizen, geldzorgen bespreekbaar maken. ...
3. Kansrijke start, voor en vroegschoolse educatie, cultuurhuizen voor jongeren, vitaliteismakelaars, soepelere overgang PO naar VO. ...

1 GEEN ARMOEDE

Global Goal 1- geen armoede

Gaat over het halveren van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, het zorgen voor gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten en het vergroten van weerbaarheid van mensen in kwetsbare situaties.

Wat doet Utrecht?

Strategische doelstelling: **Zorg dichtbij en op maat**

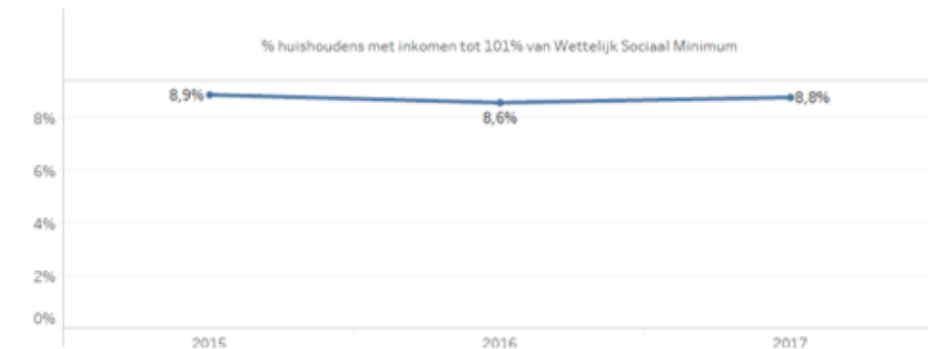
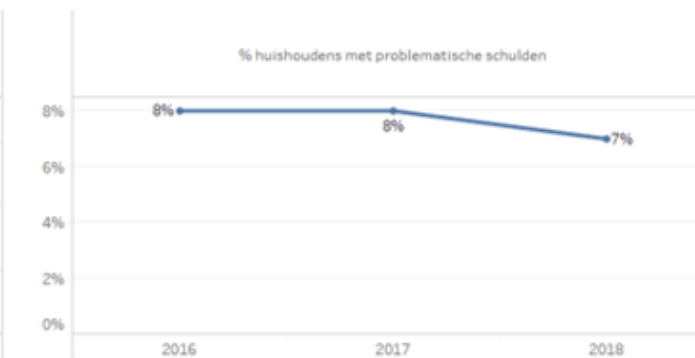
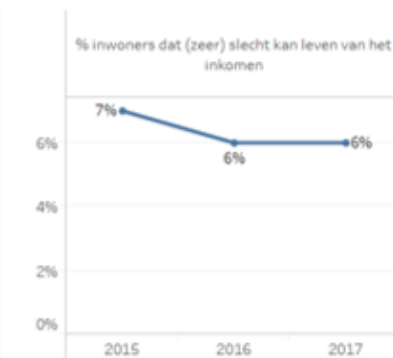
Opgave: **Meedoen en schuldenvrij**

Beleid:

- Werk in inkomen: <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/beleid-werk-en-inkomen/>
- Actie-agenda Meedoen en Schuldenvrij: <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/beleid-werk-en-inkomen/>

Activiteiten:

- U-pas,
- U-polis
- Individuele inkomensloeslag
-

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

Waarom voor 3 - goede gezondheid en welzijn

Draait om het zorgen voor toegang tot goede basis gezondheidszorg, het terugdringen van sterfte en ziekte als gevolg van verontreiniging, het beperken van het aantal verkeersdoden en gewonden en het zorgen voor toegang tot seksuele en reproductieve zorg.

Wat doet Utrecht?

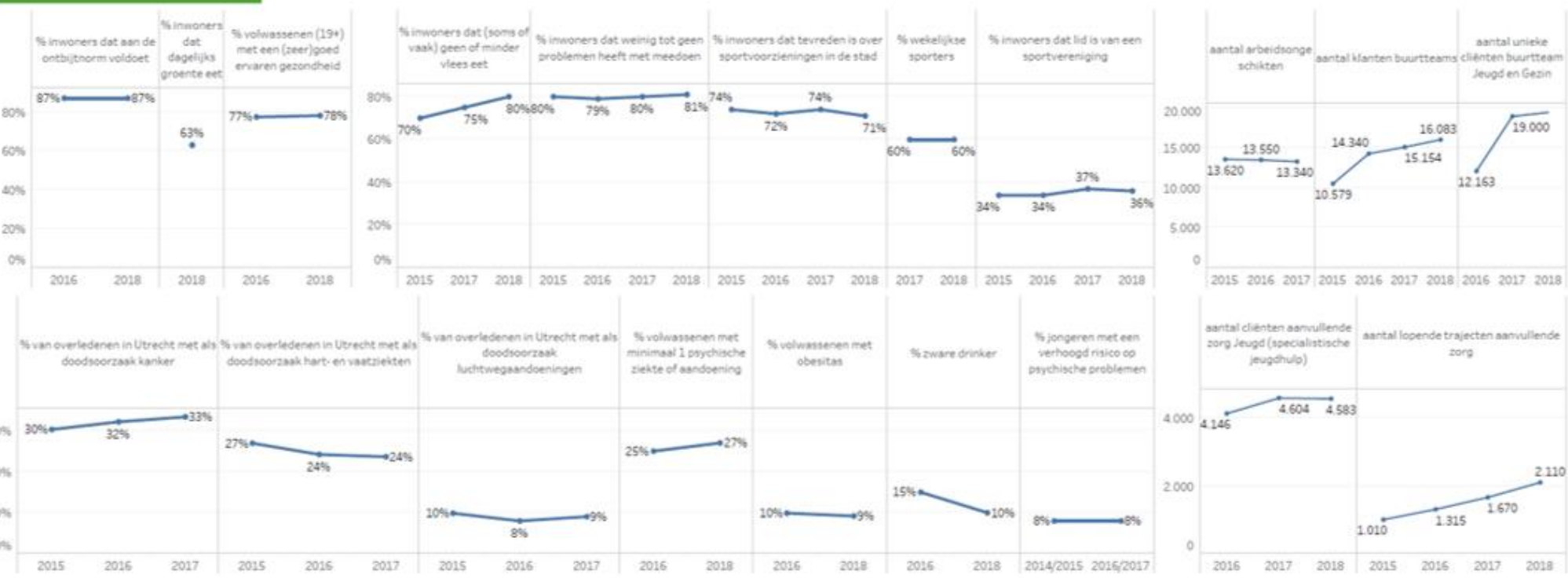
Strategische doelstelling: **Gezondheid, veerkracht en gelijke kansen**

Beleid:

- De gemeente Utrecht werkt aan gezond stedelijk leven voor iedereen en zet gezondheid in een breder kader als uitgangspunt voor nieuw beleid: <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/utrecht-stad-voor-gezond-stedelijk-leven-voor-iedereen/>
- Internationaal profileert Utrecht zich als stad voor Healthy Urban Living for All.
- Utrecht wil een stad zijn waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn: <https://omgevingvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/gezondheid/>
- De gemeente wil sporten in Utrecht voor iedereen aantrekkelijk maken: <https://omgevingvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/sport/>
- Iedere Utrechter moet kunnen kiezen voor gezond en duurzaam voedsel: <https://zorgprofessionals.utrecht.nl/gezondheid/gezonde-leefomgeving/voedsel-in-de-stad/>

Activiteiten:

- De gemeente monitort de gezondheid van de bewoners met de volksgezondheidsmonitor (VMU): <https://www.volksgezondheidsmonitor.nl/>
- Bij bouwprojecten stimuleert de gemeente initiatiefnemers om creatieve oplossingen te bedenken die bijdragen aan positieve effecten voor de gezondheid van de Utrechters.
- Uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma.
- Inspectie van kinderopvang.
- De gemeente geeft voorlichting over gezonde keuzes en een goede start van pasgeborenen.
- De Diagnose Voeding Gezondheid helpt startende ondernemers.
- In de nieuwe wijk Rijnvliet komt een voedselbos met eetbaar groen.

Global Goals: Strategisch doel: vergroenen en verdichten

We willen dat iedereen in Utrecht, in een prettige en gezonde omgeving terecht komt, als hij/zij de deur uitstapt.

Wat willen we bereiken:

- Utrecht kiest voor maatregelen waar gezondheid voorop staat in de openbare ruimte in eigen bezit
- Utrecht stimuleert circulair bouwen, hergebruik grondstoffen om uitputten grondstoffen tegen te gaan.
- Utrecht wil leidende principes voor een openbare, publiek toegankelijke, ruimte
- Utrecht richt het grondgebruik in zodat het beter extreme regen doorlaat in de bodem en in geval van hitte minder warmte opneemt
- Utrecht gaat een klimaatbestendige stad zijn

Voorbeelden van activiteiten:

- Ruimte voor groene openbare ruimte in actualisatie RSU
- In tenders en anterieure overeenkomsten groen, openbare ruimte en circulaire bouw inzetten als middel om vergroening te bereiken
- Waterproofmaken d.m.v. ontkoppelen en ontharden, verkoelen en vergroenen door driedimensionaal groen (daken/gevels, etc.)
- Groene en blauwe routes (ommetjes) in de stad (singels, lint Overvecht, ringpark Dichterswijk, rondje Stadseiland) en een groene waaijer om de stad
- Stimuleren en faciliteren elektrisch vervoer, verminderen houtstook, geluidsoverlast te beperken (30km zones, soundscaping) en de ondergrond optimaal te benutten (WKO, ruimte voor bomen, ondergronds transport en logistiek)
- Aantrekkelijke, gezonde en veilige openbare ruimte maken met scholen, voetgangers/fietsers en buurtbewoners, bij herinrichting beginnen met een groene straat en alleen verharding toevoegen indien nodig.

de gemiddelde afstand van woningen tot het dichtstbijzijnde gebruiksgroen

122,0

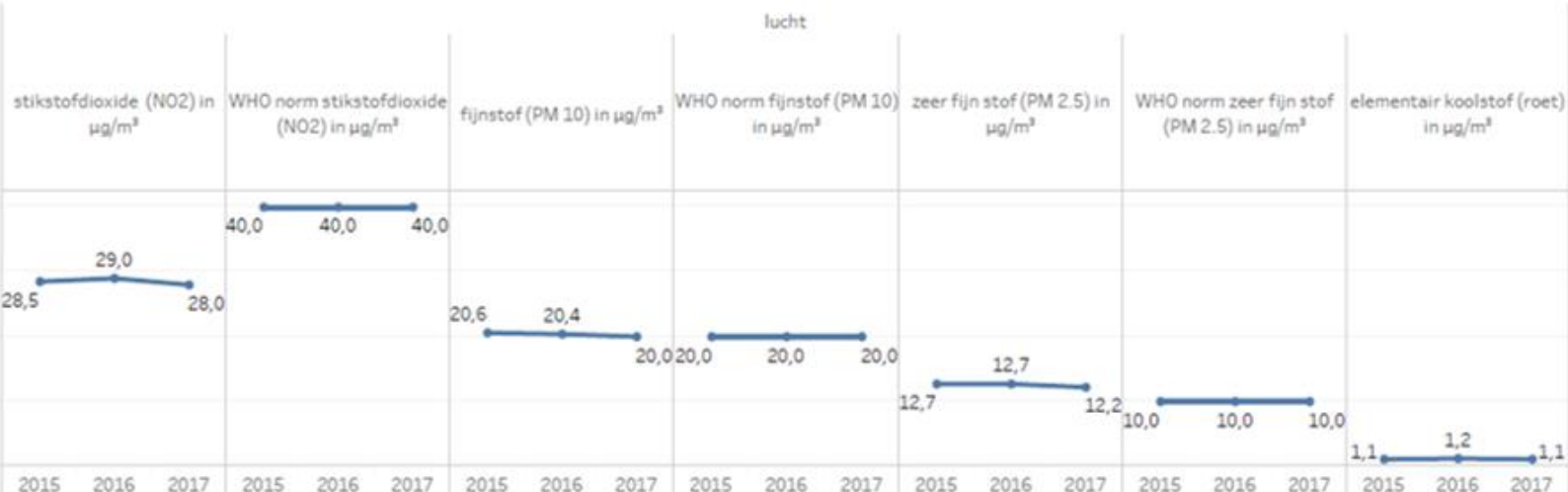
2018

m2 openbaar groen in beheer van de gemeente en water per huishouden

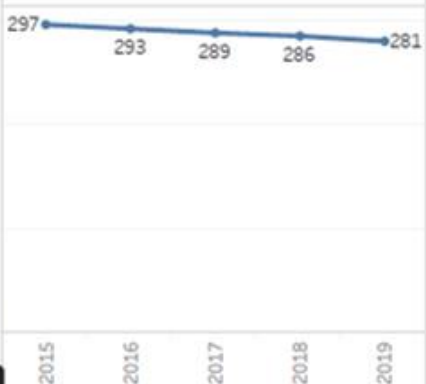
105,4 105,5

2017

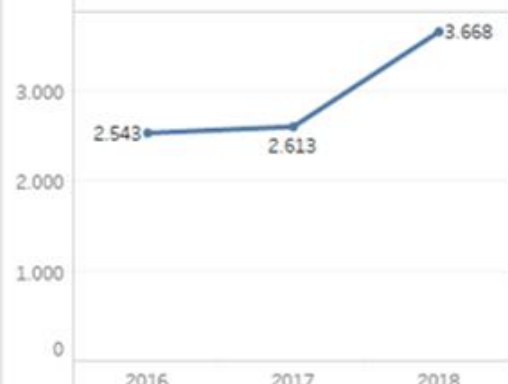
2018

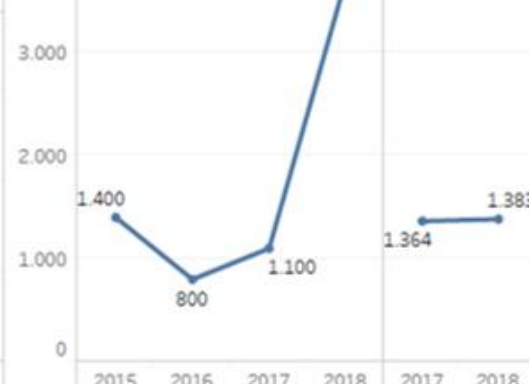
aantal m2 per inwoner

afval
aantal meldingen zwerfafval

aantal m2 aangelegd groen dak met subsidie gemeente
aantal hectare verharding in be...

gemiddelde wachttijd sociale huurwoning in jaren
zoektijd sociale huurwoning in jaren

lucht
% inwoners dat vaak overlast van luchtverontreiniging ervaart

Global Goals:

Strategisch doel: werk voor iedereen

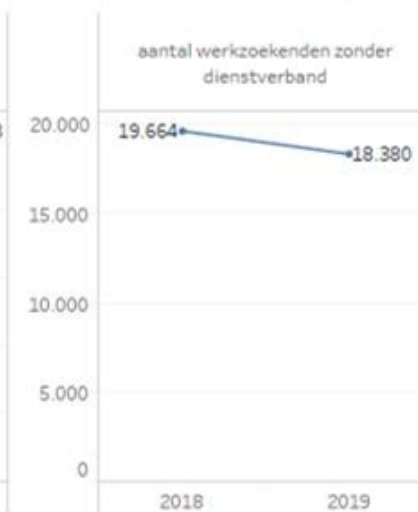
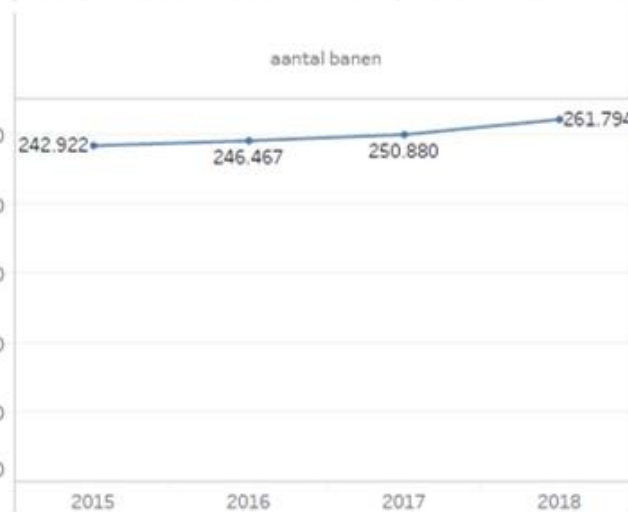
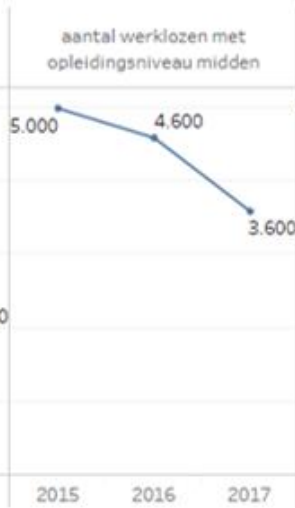
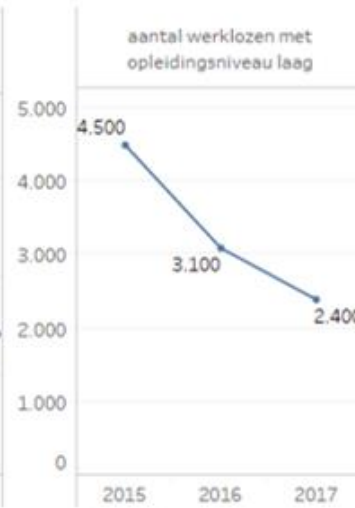
Iedereen krijgt de mogelijkheden én heeft de kennis, kunde en competenties om mee te doen op de arbeidsmarkt, nu en in de toekomst.

Wat willen we bereiken:

- Door te stimuleren dat mensen een leven lang ontwikkelen, houden we competente mensen die in staat zijn hun werk te doen in een veranderende wereld.
- Gemeente werkt samen met bedrijven en onderwijsinstellingen om mensen met de juiste competenties aan het werk te krijgen en te houden.
- Goede afstemming van arbeidskracht op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt is een speerpunt.
- Voorkomen van mismatch op de arbeidsmarkt.
- We richten ons op het soort werk dat belangrijk is voor Utrecht, omdat daar een groot deel van de werkgelegenheid van Utrecht wordt bepaald, nu en in de toekomst: ICT, gezondheidszorg, onderwijs, bouw en energietransitie

Voorbeelden van activiteiten:

- Nieuwe onderwijsagenda
- Regionale Economische Agenda/ROM
- TEC-community
- Programma Bouw=Wouw
- Inkoop huishoudelijke hulp

Global Goals:

Strategisch doel: zorg dichtbij en op maat

Voor inwoners die het nodig hebben is er in Utrecht de juiste zorg en ondersteuning beschikbaar.

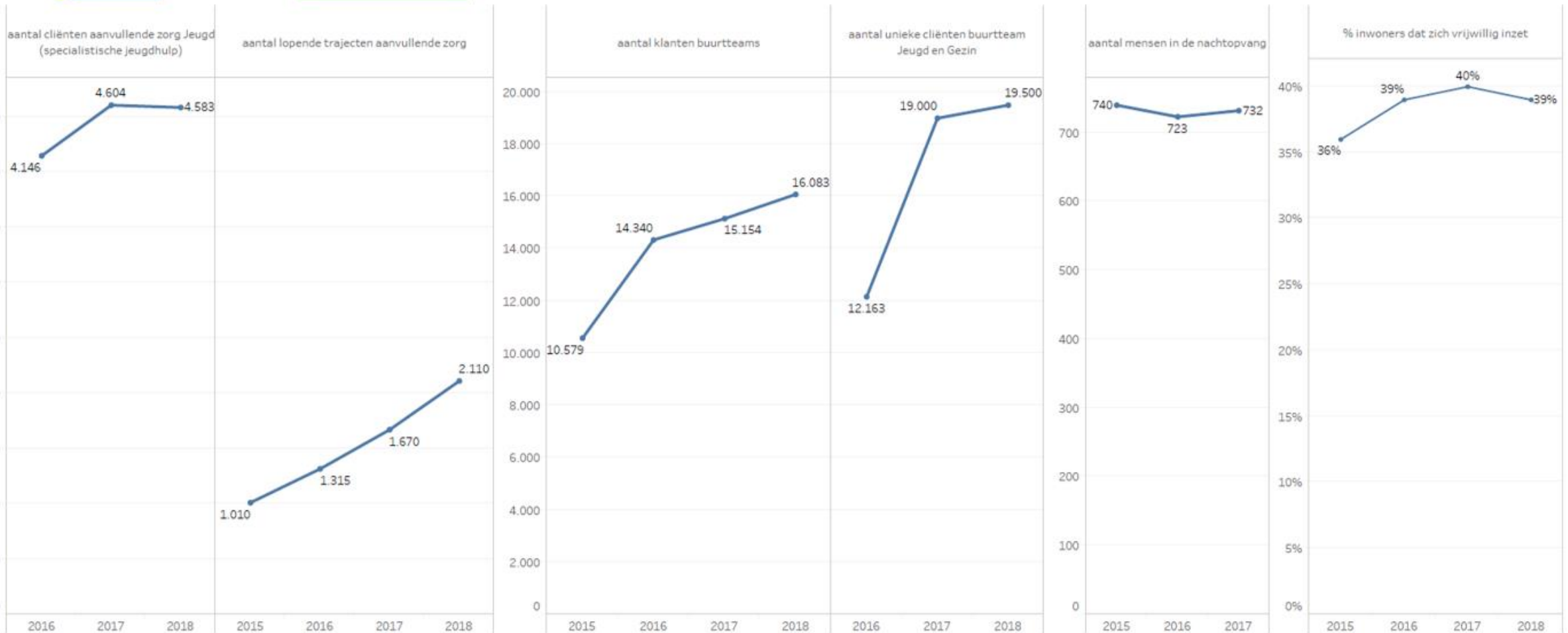
Dit doen we door:

1. Aan te sluiten bij wat iemand kan, wil en nodig heeft
2. Dit zo dichtbij en eenvoudig mogelijk te organiseren
3. Investeren in goed samenwerking tussen de inwoner, de omgeving van de inwoner (stad en regio) en (zorg)professionals.

Activiteiten:

We werken aan het Utrechts zorgmodel o.a.:

- We werken vanuit leidende principes
- 18 buurtteams met hoogwaardige professionals
- Inzet buurtteams op MBO en VO
- Maatwerk is uitgangspunt
- 2020 start specialistische teams zorg voor jeugd in de wijk
- Woningen voor kwetsbare doelgroepen, waaronder gemengde woonvormen
- Stapsgewijs leren en ontwikkelen

- Reeds beschikbare informatie (Utrecht Monitor, inwoners enquête).
- Combinatie van “harde cijfers” en ervaringen van bewoners.
- Vooral indicatoren waar je invloed op hebt.

Lokaal meten door Deutscher Städtetag

door Alice Balbo

SDG Indicators for German municipalities

Global Goals for municipalities Meet-up

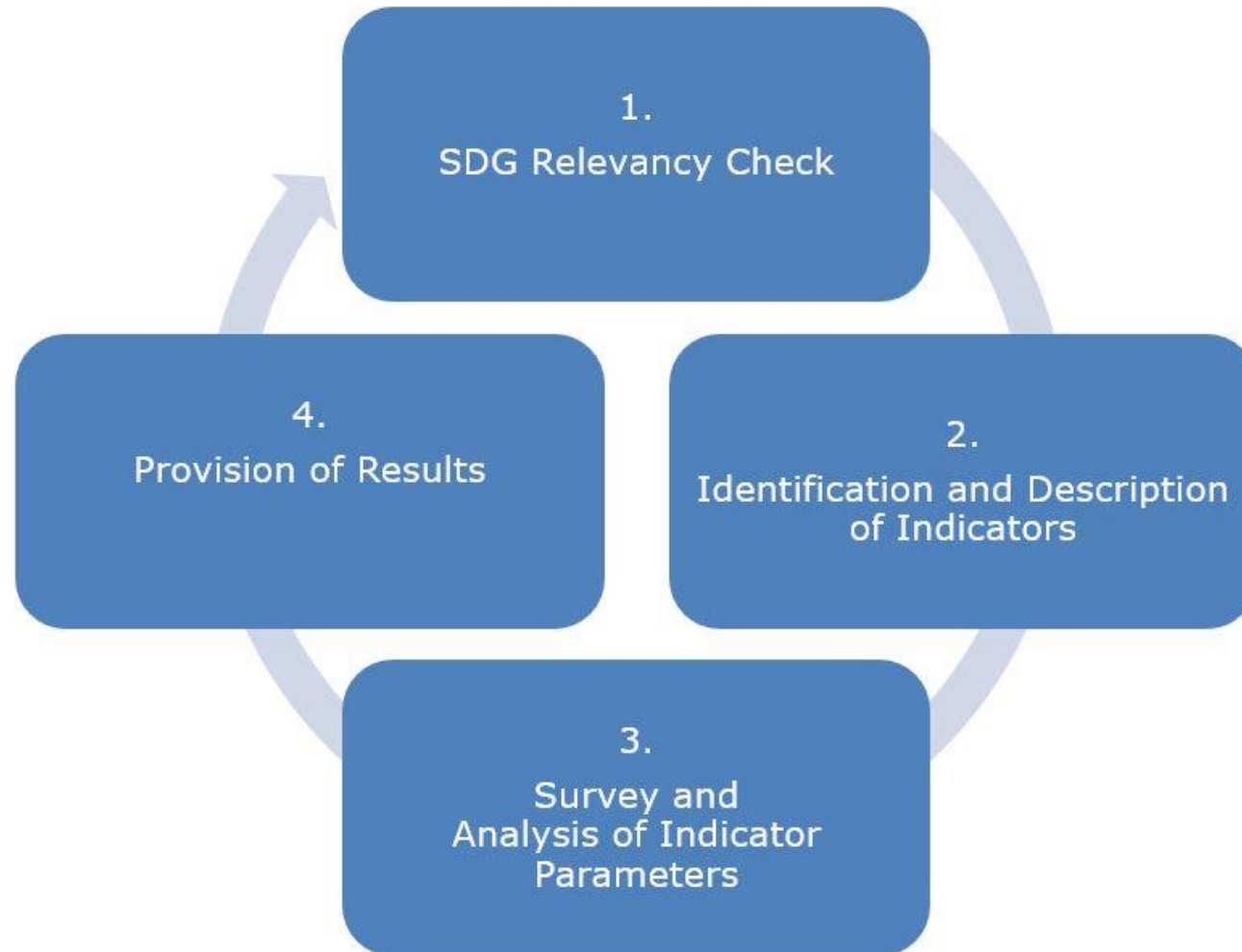
Utrecht, 12 March 2020

A broad cooperation project

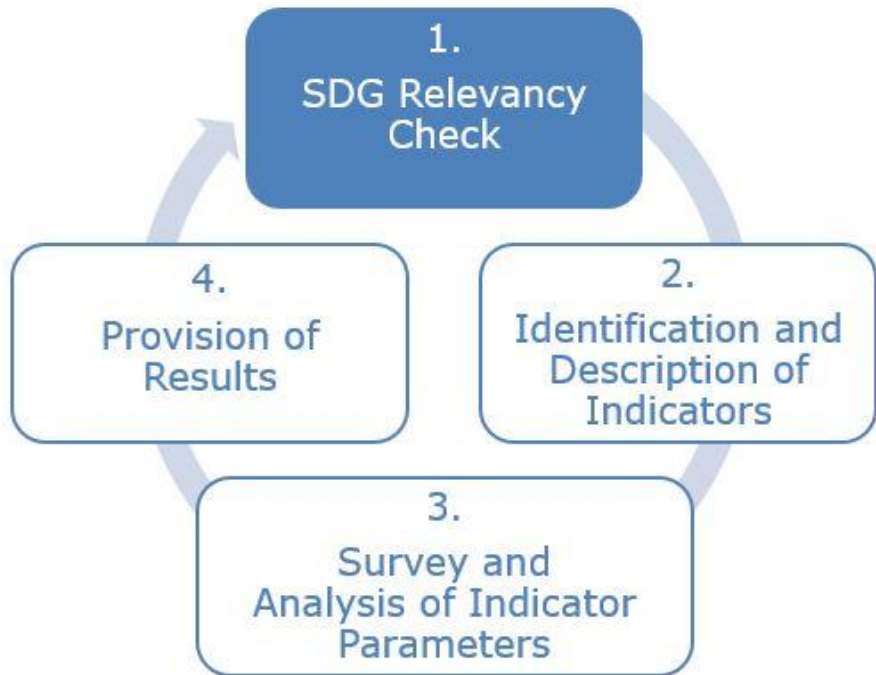
A joint initiative by the:

- Bertelsmann Stiftung
- German Federal Institute for Research on Building, Urban Affairs and Spatial Development
- German County Association
- Association of German Cities
- German Association of Towns and Municipalities
- German Institute of Urban Affairs
- Engagement Global

Approach

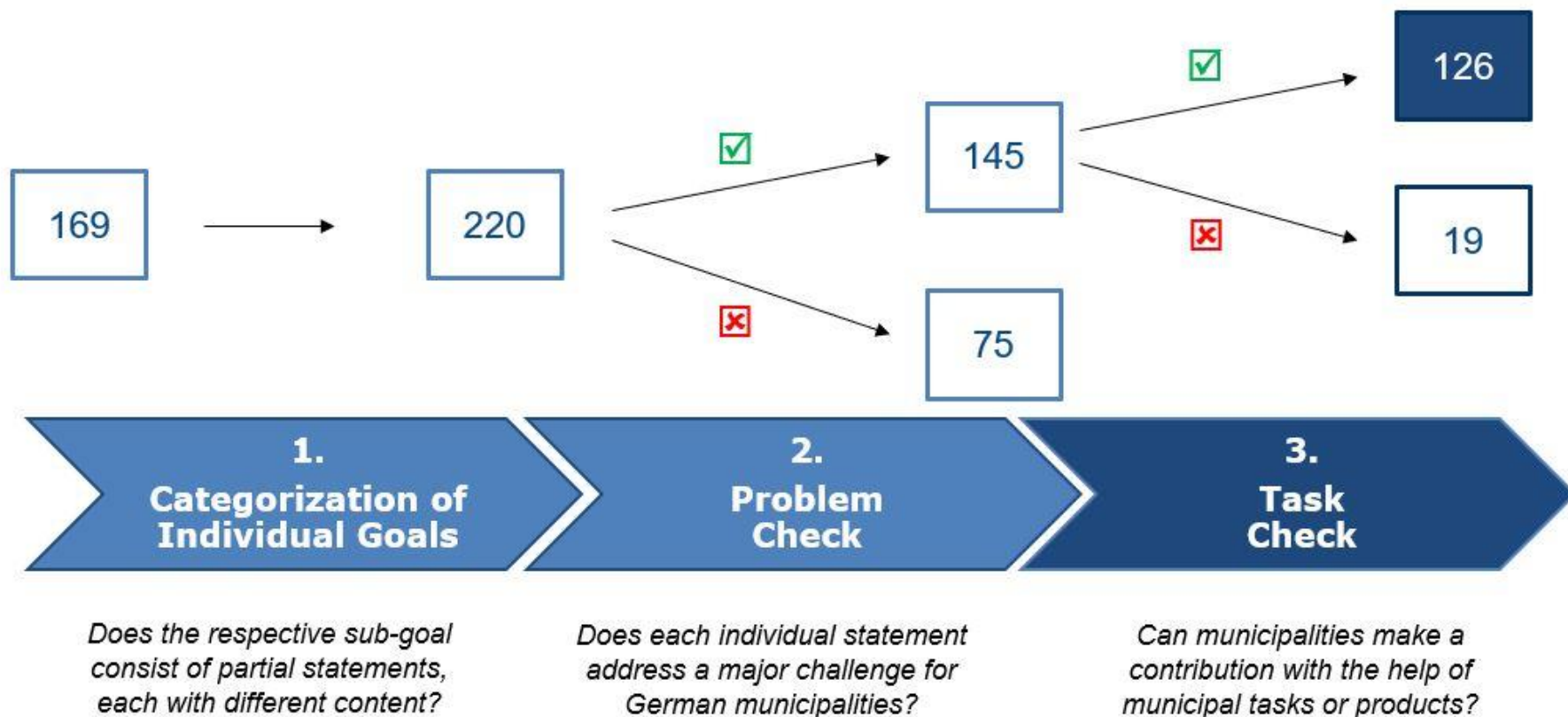

Phase 1: SDG Relevancy Check

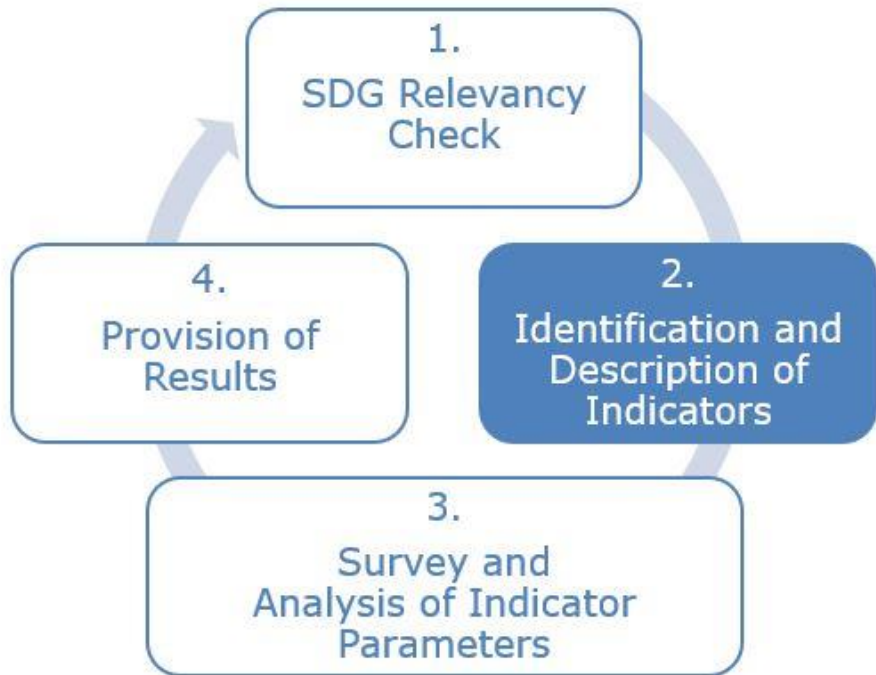

- **Objective:**
To check the relevance of the individual SDGs (goals, sub-goals and individual objectives) for German municipalities
- **Procedure:**
 - Relevancy check of sub-goals and individual objectives
 - Identification and description for relevant sub-goals and individual objectives indicators only

Phase 1: SDG Relevancy Check

Phase 2: Identification and Description of Indicators

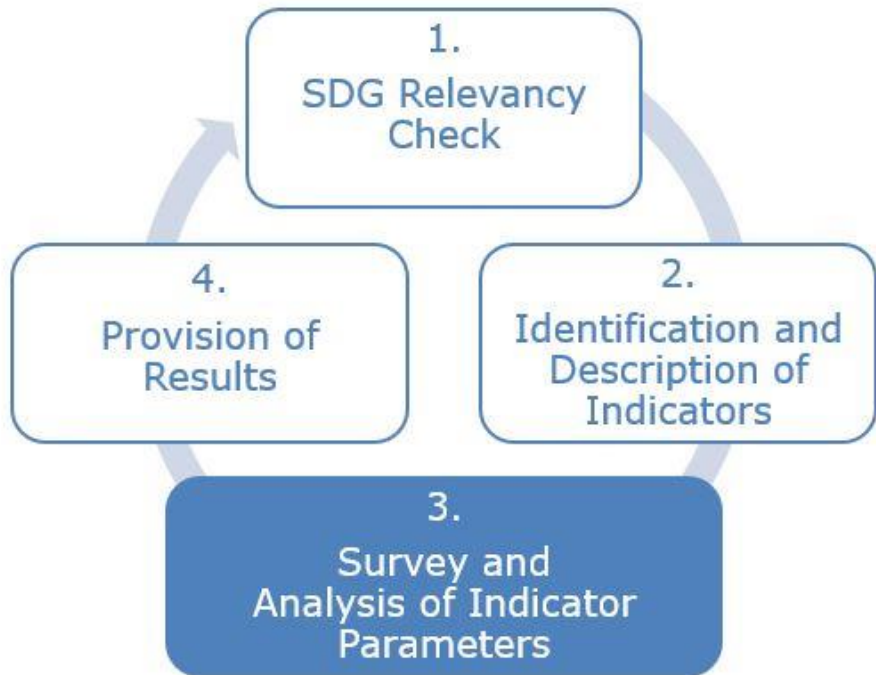

- **Objective:**
To create an SDG Indicator Catalogue that facilitates management activities and is easy and convenient to use
- **Procedure:**
 - Compilation of indicators (based on defined sources)
 - Evaluation of indicators (based on defined criteria)
 - Selection of key indicators (based on defined minimum standards)
 - Description of indicators (in the form of profile sheets)

Phase 2: Identification and Description of Indicators

Phase 3: Survey and Analysis of Indicator Parameters

- **Objective:**
To obtain indicator parameters for all cities and municipalities with more than 5,000 inhabitants and all rural districts, and to review the indicator catalogue
- **Procedure:**
 - Acquisition of indicator parameters (generally from official statistics)
 - Data analysis (with the aid of univariate and multivariate methods)

Lokaal meten door de VVSG

door Hanne Albers

Lokale SDG-indicatoren Vlaanderen

Lokale SDG-indicatoren Vlaanderen

Indicatoren SDG final - Beveiligde weergave - Laatste opgeslagen: 31/10/2018 15:32

Bestand Start invoegen Tekenen Pagina-indeling Formules Gegevens Controleren Beeld Help Vertel wat u wilt doen

BEVEILIGDE WEERGAVE Let op - bestanden van internet kunnen virussen bevatten. Als u het bestand niet hoeft te bewerken, kunt u beter in de Beveiligde weergave blijven. Bewerken inschakelen

D55 Aandeel gemeentelijk budget besteed aan mondiale samenwerking

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Doelstelling	Subdoelstelling	Referentie	Indicatie	Bereikbaarheid	Beschrijving	Waar	Fase van de indicatie	Eenheid	Opmerking
1	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen	Relevant	Aandeel budgetmeters/aantal aangesloten huishoudens	Centraal	Het aandeel afsluitingen ten opzichte van het aantal toegangspunten elektriciteit (of aardgas). Het aandeel budgetmeters ten opzichte van het aantal toegangspunten elektriciteit (of aardgas).	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/energie-armoede-huishoudens	Extern	aantal /1.000 toegangspunten	Ook van toepassing bij 1.4
2	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen	Relevant	Betaalbaarheid energie en water	Centraal (centrumsteden)	Aandeel inwoners (%) dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat elektriciteit/water/gas/stookolie niet op tijd kan betalen	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/energie-armoede-huishoudens	Extern	aantal /1.000 toegangspunten	
3	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen	Relevant	Groene stroom	Centraal	Geïnstalleerd vermogen (kW) per technologie dat in aanmerking komt voor groenestroomcertificaten	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/groene-stroom	Extern	kW	
4	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen	Relevant	Duurzaamheid van de woning	Centraal	Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning die energiezuinig en energie recupererend is	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/duurzaamheid-van-de-woning	Extern	%	
5	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen	Relevant	Aandeel hernieuwbare energie in energieverbruik gemeentebestuur	Lokaal	Aandeel elektriciteitsverbruik dat wordt uit eigen groene energieproductie (vb. zonnepanelen)	Lokaal te verzamelen	Intern	%	
6	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7.3 Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen	Relevant	Totale energieverbruiken van huishoudens voor verwarming	Centraal	Het energieverbruik van huishoudens voor verwarming, uitgedrukt in MWh/inwoner	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/energieverbruik-door-verwarming-huishoudens	Extern	%	
7	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7. a. Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energieefficiëntie en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffen technologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie 7. b. Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle overzeesgebieden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten overzeesgebieden, in overeenstemming met hun respectieve steunprogramma's	Niet							
8	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7. b. Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle overzeesgebieden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten overzeesgebieden, in overeenstemming met hun respectieve steunprogramma's	Niet							
9	8. Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	8.1 De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen	Relevant	Werkzaamheidsgraad	Centraal	De werkzaamheidsgraad wordt berekend als het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (20-64 jaar). De werkenden bestaan uit alle personen die in de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben.	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/werkzaamheidsgraad-20-64-jaar-totaal-en-naar-manvrouw	Extern	%	
10	8. Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	8.1 De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen	Relevant	Bruto toegevoegde waarde per inwoner	Centraal	De bruto toegevoegde waarde per inwoner is de som van de voortgebrachte goederen en diensten op het grondgebied van een stad of regio in verhouding tot het inwonersaantal. Het is een maat voor de geproduceerde welvaart in een stad.	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/bruto-toegevoegde-waarde-inwoner	Extern	€	
11	8. Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	8.2 Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de kleintoon te leggen op	Relevant	Specialisatiegraad	Centraal	Aandeel van de 10 belangrijkste bedrijfstakken (NACE 2-digit), exclusief de quarantaine bedrijfstakken in de totale bezoldigde	https://gemeentemonitor.vlaanderen.be/economische-specialisatie	Extern	%	

inleiding Boordtabel doelstellingen People Prosperity Planet Peace Partnership Crossindicatoren

Gereed 90%

Lokale SDG-indicatoren Vlaanderen

Cluster	Doelstelling	Indicator
People	1. Beëindig armoede overal en in al haar vormen	Geboortes in kansarme gezinnen Subjectieve armoede Betaalbaarheid van het wonen: woonquote Fiscaal inkomen beneden de kritische grens
	2. Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw	Voedselbedeling Aantal korte keten landbouwbedrijven
	3. Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden	Lokale Gezondheidsindicator Mobiliteit Betaalbaarheid gezondheidszorg Psychische gezondheid Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden
	4. Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen	Vroegtijdig schoolverlaten voor het secundair onderwijs Aanwezigheid kleuters in onderwijs Aandeel laaggeschoolden bij niet-werkende werkzoekenden
	5. Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes	Partnergeweld Aandeel vrouwen in leidinggevende ambtelijke en politieke functies bij gemeente
Prosperity	7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	Totale energieverbruiken van huishoudens voor verwarming Duurzaamheid van de woning Energie-armoede huishoudens
	8. Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	Werkzaamheidsgraad Bruto toegevoegde waarde per werkende Netto-groei aantal ondernemingen Tewerkstelling via trajectbegeleiding OCMW
	9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	Bereikbaarheid van het centrum van de gemeente met de fiets en het openbaar vervoer Broeikasgasemissies van huishoudens, tertiair en industrie Internetaansluiting
	10. Dring ongelijkheid in en tussen landen terug	Zorg dragen voor elkaar Welvaartsindex Sociale integratie in de buurt
Planet	6. Verzeker toegang en duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen	Rioleringsgraad en zuiveringsgraad Waterkwaliteit Waterverbruik in gebouwen gemeente
	12. Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	Restafval Sociaal ecologische voorwaarden in bestekken Milieubewust handelen
	13. Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	Bodemafdichting Broeikasgasemissies van huishoudens, tertiair en industrie Burgemeesterconvenant/lokaal klimaatplan
	14. Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen	Straat- en veegvuil

- Criteria selectie:
 - Relevantie subtargets + mate waarin lokaal bestuur er impact op heeft
 - Beschikbaarheid data (↔ ambitieniveau)
 - Link met indicatoren op Vlaams, Belgisch of mondiaal niveau
- Idealiter gebruikt in relatie tot meerjarenplan – voornamelijk op doelstellingenniveau
- [Indicatorenlijst](#) + [handleiding](#)

Lokale SDG-indicatoren Vlaanderen

Thema	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
Armoede	X	X	X	X		X	X	X		X	X						
Kinderopvang	X			X													
Woonzorg (oa thuiszorg, WZC, LDC, ouderenzorg)	X	X	X		X					X	X						
Wonen	X					X	X		X	X	X	X	X				
Lokale voedselstrategie		X										X					
Gezondheid	X	X	X			X		X			X						
Integratie en diversiteit				X	X			X		X	X					X	
Vrije tijd (jeugd, sport, cultuur)			X							X	X						
Onderwijs	X			X				X									
Energie	X		X				X		X		X	X	X				
Water						X							X				
Milieu en natuurbeheer		X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X		
Afvalbeheer								X			X	X		X			
Ruimtelijke ordening						X			X		X		X		X		
Werk en economie		X		X	X			X	X	X	X	X	X				
Mobiliteit			X						X		X	X					
Veiligheid			X		X						X					X	
Lokaal mondiaal beleid				X				X		X		X					X
GIS						X				X			X				
Aankoopbeleid								X				X					
Burgerzaken											X					X	
Bestuurszaken					X					X						X	
Personeelsbeleid			X	X	X			X		X	X					X	
Financiën	Financiën zijn een essentieel onderdeel van elke SDG. Een aantal indicatoren verwijzen specifiek naar budget, namelijk bij SDG 8, 10, 11 en 17.																
Participatie	Participatie is een onderdeel van elke SDG. Een aantal indicatoren verwijzen specifiek naar participatie, namelijk bij SDG 3, 10, 11 en 16.																
Dienstverlening	Kerntaak van een lokaal bestuur. Bij SDG 16 zijn er een aantal specifieke indicatoren rond dienstverlening.																

Traject VNG en Global Goals indicatoren

- Eerste verkenning startte met Ministerie van BZK en het CBS in 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

- Verkenning traject vanuit VNG met NL gemeenten Q4 2019
- Doel van het traject: komen tot een indicatoren standaard voor Nederlandse gemeenten om het presteren op de Global Goals inzichtelijk te krijgen

Deelnemers en start

- Eind Q4 2019 procesafspraken en gezamenlijk uitgangspunt besproken
- Begin februari 2020 eerste van in totaal vier bijeenkomsten

Bepalen randvoorwaarden

- Statistisch juist gedefinieerd (meetbaar, controleerbaar, eenduidig)

Aanvullend:

- Indicatoren moeten relevant zijn
- Indicatoren moeten te beïnvloeden zijn
- Informatie over de indicatoren moet beschikbaar zijn

Aanpak

- ❑ Vergelijkende studie van zes verschillende indicatoren sets
- ❑ Verdelen doelen over vier clusters
- ❑ Bezien welke data beschikbaar is via waarstaatjegemeente.nl
- ❑ In vier verschillende sessies komen tot een gedeelde overeenkomstig van passende indicatoren

Subdoelen en Targets (VN)	Internationale indicatoren (VN)	SDG-indicatoren Deutscher Städtetag	SDG-indicatoren VVSG	SDG-indicatoren Gemeente Krimpen aan den IJssel	SDG-indicatoren Gemeente Utrecht	SDG-indicatoren Gemeente Oss	SDG-indicatoren Zweden
11. Duurzame steden en gemeenschappen							
<p>11.1Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren.</p>	<p>INDICATOR 11.1.1 Aandeel stedelijke bevolking dat in sloppenwijken, informele nederzettingen of ontoereikende huisvesting woont</p>	<p>INDICATOR 11.1.1 Huurprijs</p> <p>Gemiddelde netto kale huur per m²</p>	<p>INDICATOR 11.1 Comfortniveau van de woning</p> <p>Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft in een woning te wonen met middelmatig comfort</p> <p>INDICATOR 11.1 Duurzaamheid van de woning</p> <p>Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning die energiezuinig en energierecupererend is.</p> <p>INDICATOR 11.1 Sociaal woningaanbod</p> <p>Het aandeel sociale huurwoningen in de gemeente is de verhouding van het aantal sociale huurwoningen, ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in de stad.</p> <p>INDICATOR 11.1 Staat van de woning</p> <p>Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met één of meerdere structurele problemen</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Zoektijd sociale huurwoning in Jaren • Aantal mensen in de nachtopvang • % dure scheefheid • % goedkope scheefheid • Aantal woningen met geregistreerd label • % dat een onvoldoende geeft voor de eigen woning • Tekort aan studentenwoningen • Aantal woningbranden 	<ul style="list-style-type: none"> • Rijksmonumenten • Nieuwbouw • Concentratie fijnstof • Risico bedrijven • Afstand bushalten • Ontsluiting treinstations • Huishoudelijk restafval • Totaal huishoudelijk afval 	<ul style="list-style-type: none"> • Recreatiegebieden • Demografische aanbodverhouding; • Percentage smalle woningen in flatgebouwen, volgens norm 2 • Percentage smalle woningen in flatgebouwen volgens norm 3 • Emissies van stikstofoxiden (NOx) in de lucht, totaal, kg/ inv • Emissies naar lucht van PM2,5 (deeltjes <2,5 micrometer). Kg/ inwoner

Global Goal 11 : Duurzame Steden en Gemeenschappen

11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.

VWSG indicator: Actieve betrokkenheid van de burger

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren

VWSG indicator: Consultatie van bewoners

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur de inwoners voldoende consulteert

VWSG indicator: Herbestemming

Aantal vierkante meters herbestemde gebouwen/terreinen

SDG-indicatoren Gemeente Utrecht		SDG-indicatoren Gemeente Oss	SDG-indicatoren Zweden
<ul style="list-style-type: none"> Aantal geregistreerde monumenten in Utrecht Gemeentelijke monumenten Rijksmonumenten 	<ul style="list-style-type: none"> Zoetijd sociale huurwoning in jaren Aantal mensen in de nachtopvang % dure scheefheid % goedkope scheefheid Aantal woningen met geregistreerd label % dat een onvoldoende geeft voor de eigen woning Tekort aan studentenwoningen Aantal woningbranden 	<ul style="list-style-type: none"> Rijksmonumenten Nieuwbouw Concentratiefijnstof Risico bedrijven Afstand bushaltes Ontsluiting treinstations Huishoudelijk restafval Totaal huishoudelijk afval Openbaar groen Betaalbare huurwoningen 	<ul style="list-style-type: none"> Recreatiegebieden Demografische aanbehouding Percentage smalle woningen in flatgebouwen, volgens norm 2 Percentage smalle woningen in flatgebouwen volgens norm 3 Emissies van stikstofoxiden (NOx) in de lucht, totaal, kg/inv Emissies naar lucht van PM2,5 (deeltjes <2,5 micrometer), kg/inwoner
<ul style="list-style-type: none"> Aantal oude bomen in beheer bij gemeente Beleidsbudget nationaal restafvaltoelofs Beleidsbudget Utrechts restafvaltoelofs Afvalscheidingspercentage inclusief nascheiding van groen fijn huishoudelijk restafval Totaalaantal bezoekers afvalscheidingsstations Afvalproductie per inwoner Restafval per inwoner 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal woningbraken Aantal woerwijken tot 7,5 km Aantal persoonsauto's per huishouden Aantal elektrische voertuigen Aantal km fietspad Aantal plaatsen in fietsenstallingen Aantal deelauto's per 100.000 inwoners % tevreden met openbaar vervoer in de buurt % toegankelijke bushaltes % inwoners tevreden over gemeentelijke beleidsbeïnvloeding Aantal m2 aangelegd groendak met subsidie gemeente Aantal m2 per inwoner M2 openbaar groen in beheer van de gemeente en water per huishouden 		
<ul style="list-style-type: none"> Aantal kilo plastic verpakkingsmateriaal per inwoner Rapportcijfer inzameling per afval Aantal meldingen zwerfafval % inwoners dat vaak overlast door stankervariant % inwoners dat vaak overlast van luchtverontreiniging ervaart Stikstofdioxide/WHO norm stikstofdioxide/ fijnstof/WHO norm fijnstof/ zeer fijnstof/WHO % mannen dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt % vrouwen dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt % ouderen dat zich vaak onveilig voelt in de buurt % Utrechtse met beperking dat meedoet aan samenleving % inwoners dat ontevreden is met de straatverlichting M2 openbaar groen in beheer van de gemeente en water per huishouden 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal woerwijken tot 7,5 km Aantal persoonsauto's per huishouden Aantal elektrische voertuigen Aantal km fietspad Aantal plaatsen in fietsenstallingen Aantal deelauto's per 100.000 inwoners % tevreden met openbaar vervoer in de buurt % toegankelijke bushaltes % inwoners tevreden over gemeentelijke beleidsbeïnvloeding Aantal m2 aangelegd groendak met subsidie gemeente Aantal m2 per inwoner M2 openbaar groen in beheer van de gemeente en water per huishouden 		

Eerste conclusies

- ❑ Vertaalde doelen en subdoelen vanuit de VN zijn te abstract
- ❑ Niet altijd relevant voor de NL gemeentelijke context
- ❑ Een beperkt deel van de indicatoren zijn lokaal te beïnvloeden
- ❑ Van een redelijk deel van de indicatoren is op gemeentelijk niveau data/informatie beschikbaar
- ❑ Meten op beleidsambitie/inspanning niet wenselijk, zo kwantitatief mogelijk houden
- ❑ Veel informatie al beschikbaar via waarstaatjegemeente.nl of andere monitors

Wrap up